



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені А. С. МАКАРЕНКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Сумського державного
педагогічного університету
імені А. С. Макаренка



Юрій ЛЯННОЙ

28.10. 2024 року

введено в дію наказом № 487

28.10. 2024 року

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО МІЖКАФЕДРАЛЬНУ НАУКОВО-ДОСЛІДНУ ЛАБОРАТОРІЮ
МОНІТОРИНГУ БІОЛОГІЧНОГО І ЛАНДШАФТНОГО
РІЗНОМАНІТТЯ СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ імені А. С. МАКАРЕНКА**

УХВАЛЕНО

рішенням вченої ради університету

протокол № 3 від 28.10. 2024р.

СУМИ 2024

1. Загальні положення

1.1. Міжкафедральна науково-дослідна лабораторія моніторингу біологічного і ландшафтного різноманіття (далі – НДЛ) – це колектив науковців кафедр біології та методики навчання біології і кафедри загальної та регіональної географії Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (далі – Університет), що займається науково-дослідною та навчальною діяльністю визначеної спрямованості.

1.2. НДЛ створюється на міжкафедральній основі при кафедрі біології та методики навчання біології та кафедри загальної та регіональної географії Університету, не має самостійного балансу та статусу юридичної особи.

1.3. НДЛ функціонує на площах і науково-лабораторній базі університету, використовує матеріальне забезпечення кафедри біології та методики навчання біології та кафедри загальної та регіональної географії Університету.

1.4. Діяльність НДЛ здійснюється у відповідності до Конституції та законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Положення про науково-дослідну лабораторію СумДПУ імені А. С. Макаренка» (нова редакція), Статуту Університету, інших нормативних документів.

2. Мета та основні завдання діяльності НДЛ

2.1. Метою НДЛ є дослідження та моніторинг ландшафтів, стану популяцій тварин та рослин, зокрема на заповідних територіях, включно з палеобіорізноманіттям та дослідженням палеоландшафтів.

2.2. Основними завданнями діяльності НДЛ є:

2.2.1. Збір та аналіз публікацій, присвячених вивченню ландшафтів, дослідженням фауни та флори заповідних територій.

2.2.2. Системний аналіз основних змін у різних компонентах ландшафту, зокрема у біофілоті заповідних територій.

2.2.3. Дослідження ландшафтів та ландшафтного різноманіття, включаючи природні, антропогенно-модифіковані й антропогенні ландшафти.

2.2.4. Польові дослідження ландшафтів, популяцій тварин та рослин заповідних територій.

2.2.5. Аналіз впливу антропогенної діяльності ландшафти, стан популяцій тварин та рослин заповідних територій.

2.2.6. Вивчення дії інтродукованих видів на стан популяцій тварин та рослин заповідних територій.

2.2.7. Обстеження ландшафтів з метою виявлення місць мешкання (зростання) рідкісних видів тварин та рослин.

2.2.8. Здійснення прикладних наукових і науково-дослідних розробок, спрямованих на створення нових природно-заповідних об'єктів.

2.2.9. Розробка науково-методичного забезпечення підготовки майбутніх фахівців спеціальності 091 «Біологія та біохімія», 106 «Географія».

2.2.10. Популяризація природоохоронної та екологічної діяльності.

2.2.11. Сприяння та створення умов для набуття студентами навичок науково-дослідної діяльності, зокрема при виконанні досліджень (курскових, бакалаврських та магістерських робіт, польової практики) за тематикою НДЛ.

2.2.12. Керування науково-дослідною роботою школярів.

2.2.13. Розробка освітніх, просвітницько-профілактичних програм, заходів, лекцій, семінарів-практикумів, майстер-класів та ін. з метою популяризації розробок лабораторії.

2.2.14. Оприлюднення результатів наукових досліджень (крім випадків, пов'язаних із дотриманням умов конфіденційності) на конференціях, семінарах, у наукових виданнях та на офіційних сайтах.

3. Головні напрями та зміст роботи НДЛ

3.1. Головні напрями роботи НДЛ:

3.1.1. Збір та аналіз публікацій, присвячених дослідженням фауни та флори заповідних територій Сумщини.

3.1.2. Системний аналіз основних змін у біофілоті заповідних територій Сумщини.

3.1.3. Польові дослідження популяцій тварин та рослин заповідних територій Сумської області.

3.1.4. Аналіз впливу антропогенної діяльності на стан популяцій тварин та рослин заповідних територій Сумської області.

3.1.5. Вивчення дії інтродукованих видів на стан популяцій тварин та рослин заповідних територій Сумської області.

3.1.6. Обстеження території Сумської області з метою виявлення місць мешкання (зростання) рідкісних видів тварин і рослин.

3.1.7. Здійснення прикладних наукових і науково-дослідних розробок, спрямованих на створення нових природно-заповідних об'єктів.

3.1.8. Розробка науково-методичного забезпечення підготовки майбутніх фахівців спеціальності «Біологія».

3.1.9. Популяризація природоохоронної та екологічної діяльності.

3.1.10. Сприяння та створення умов для набуття студентами навичок науково-дослідної діяльності, зокрема при виконанні досліджень, курсових, бакалаврських та магістерських робіт, польової практики) за тематикою лабораторії.

3.1.11. Керування науково-дослідною роботою школярів.

3.1.12. Розробка освітніх, просвітницько-профілактичних програм, заходів, лекцій, семінарів-практикумів, майстер-класів та ін. з метою

популяризації розробок лабораторії.

3.1.13. Оприлюднення результатів наукових досліджень (крім випадків, пов'язаних із дотриманням умов конфіденційності) на конференціях, семінарах, у наукових виданнях та на офіційних сайтах.

3.2. Зміст роботи НДЛ визначається керівництвом та членами лабораторії.

4. Управління та кадрове забезпечення НДЛ

4.1. Керівництво діяльністю НДЛ здійснює науково-педагогічний працівник Університету, який має досвід науково-дослідної, експериментальної та природоохоронної діяльності у відповідній галузі знань.

4.2. Керівник НДЛ визначає науково-дослідну структуру НДЛ, забезпечує методичний і матеріально-технічний супровід її діяльності відповідно до сучасного стану розвитку науки.

4.3. Керівник НДЛ безпосередньо підпорядковується проректору з науково-педагогічної (наукової) роботи, а функціонально завідувачу науково-дослідного сектору.

4.4. Науково-дослідна робота в НДЛ виконується:

- науково-педагогічними працівниками кафедр біології та методики навчання біології, загальної та регіональної географії Університету;

- спеціалістами, запрошеними ззовні;

- студентами та магістрантами кафедри біології та методики навчання біології та загальної та регіональної географії під час написання кваліфікаційних (дипломних) робіт за тематикою НДЛ;

- студентами і магістрантами вище зазначених кафедр під час виконання навчально-дослідних завдань і проектів в рамках навчальних курсів та виробничих практик, які відповідають профілю НДЛ.

5. Права керівника та членів НДЛ

Керівник та члени НДЛ мають право:

5.1. Залучати до роботи фахівців споріднених спеціальностей Університету та інших вітчизняних і зарубіжних ВНЗ, наукових установ і організацій.

5.2. Заклювати договори про співробітництво з вітчизняними та зарубіжними науковими, державними та освітніми установами.

5.3. Звертатися до керівництва Університету з питань координації наукових пріоритетів та сприяння діяльності НДЛ (організаційне, кадрове, інформаційне, матеріально-технічне забезпечення).

5.4. Отримувати в установленому порядку необхідну інформацію та матеріали від структурних підрозділів Університету для ефективного

виконання планових наукових досліджень.

5.5. Виконувати наукові дослідження, науково-дослідні роботи на госпрозрахунковій основі за окремими договорами, надавати наукові послуги відповідного профілю діяльності НДЛ.

5.6. Реалізовувати власні наукові інтереси в межах роботи над науковими проектами.

5.7. Користуватися приміщеннями та ресурсами Університету.

5.8. Презентувати кафедри біології людини та тварин, загальної біології та екології Університету в установах, відомствах, інших організаціях з питань, що входять до компетенції НДЛ та визначені даним Положенням.

6. Обов'язки керівника та членів НДЛ

6.1. Керівник НДЛ зобов'язаний:

- формувати стратегічні напрямки розвитку НДЛ;
- організовувати роботу, спрямовану на виконання перспективних і поточних завдань, координувати науково-дослідну роботу та нести відповідальність за стан та результати цієї роботи;
- контролювати якість виконання робіт;
- координувати діяльність НДЛ з науково-дослідним сектором, кафедрою біології та методики навчання біології та кафедрою загальної та регіональної географії Університету, профільними інституціями та відомствами;
- у разі виконання завдань НДР, зареєстрованих в УкрІНТЕІ, по завершенню роботи звітувати в УкрІНТЕІ;
- звітувати про діяльність НДЛ за підсумками навчального та календарного років;
- робити подання на розгляд членів НДЛ щодо матеріального заохочення (преміювання), нагородження, за результативність роботи.

6.2. Члени НДЛ зобов'язані:

- брати участь у наукових проектах НДЛ;
- звітувати перед керівником НДЛ про результативність наукової діяльності;
- здійснювати презентацію теоретичного та практичного доробку НДЛ у державних, громадських та приватних закладах та установах різних сфер життєдіяльності суспільства;
- популяризувати результати діяльності НДЛ серед наукової громадськості та в засобах масової інформації.

7. Планування діяльності та звітність НДЛ

7.1. Керівник НДЛ щорічно складає комплексний тематичний план досліджень, що виконуються НДЛ, керуючись критеріями оцінювання спроможності НДЛ (Додаток 3 Положення про науково-дослідну лабораторію СумДПУ імені А. С. Макаренка (нова редакція) від 30.09.2024 р.).

7.2. План роботи НДЛ розробляється керівником НДЛ згідно із завданнями на календарний рік, плановими показниками роботи науково-дослідного сектору, результатами, що досягнуті у попередній період, фінансовими можливостями НДЛ тощо.

7.3. План роботи НДЛ розглядається науковою радою та затверджується проректором з науково-педагогічної (наукової) роботи.

7.4. За результатами роботи керівник НДЛ готує звіт (Додаток 4 Положення про науково-дослідну лабораторію СумДПУ імені А. С. Макаренка (нова редакція) від 30.09.2024 р.), який розглядається на засіданні наукової ради Університету, погоджується завідувачем науково-дослідного сектору та затверджується проректором з науково-педагогічної (наукової) роботи.

7.5. Звітні показники НДЛ не можуть дублювати показники звітів з науково-дослідної роботи кафедр університету.

8. Фінансово-господарська діяльність НДЛ

8.1. Фінансування діяльності НДЛ може здійснюватися за рахунок коштів загального та / або спеціального фонду, в тому числі:

- коштів за виконання науково-дослідних робіт та грантових проєктів;
- коштів отриманих від юридичних та / або фізичних осіб за надання платних, у тому числі освітніх, послуг;
- коштів накладних витрат науково-дослідного сектору;
- благодійної допомоги від юридичних та / або фізичних осіб;
- інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

8.2. Виконання робіт та надання послуг здійснюється виключно на підставі договорів із замовниками, які укладаються, узгоджуються та обліковуються у встановленому для цих видів діяльності порядку.

8.3. Вартість робіт у рамках госпдоговорів на науково-дослідну роботу та платних послуг, що надаються, розраховується за кошторисами, що розробляються окремо на кожен їх вид. Кошториси погоджуються керівником НДЛ, головним бухгалтером, начальником планово-фінансового відділу, проректором з науково-педагогічної (наукової) роботи та затверджуються ректором Університету.

9. Матеріально-технічна база НДЛ

9.1. НДЛ розміщується та функціонує на матеріально-технічній базі кафедри біології та методики навчання біології та кафедри загальної та регіональної географії Університету.

9.2. Матеріально-технічне забезпечення НДЛ здійснюється за рахунок коштів від госпрозрахункової та / або держбюджетної тематики, коштів Університету або за рахунок грантових проєктів.

9.3. НДЛ має право використовувати виділене їй майно виключно для досягнення цілей основної діяльності. Контроль за цільовим використанням майна та його збереженням здійснюється відповідною кафедрою Університету.

9.4. Відповідальність за приймання та зберігання матеріальних цінностей покладається на матеріально відповідальну особу НДЛ, якою є керівник НДЛ.

9.5. НДЛ має право у встановленому порядку використовувати матеріально-технічну базу та обладнання інших структурних підрозділів Університету.

10. Створення, реорганізація і ліквідація НДЛ

10.1. Керівник, кадровий склад та тематика наукових досліджень НДЛ визначаються кафедрою біології та методики навчання біології та кафедрою загальної та регіональної географії університету, погоджуються проректором з науково-педагогічної (наукової) роботи.

10.2. Рішення про створення НДЛ та призначення керівника НДЛ затверджується наказом ректора на підставі ухвали вченої ради університету.

10.3. Для затвердження НДЛ вченою радою університету керівник НДЛ заздалегідь подає проректору з науково-педагогічної (наукової) роботи:

- витяг з протоколу засідання кафедри біології та методики навчання біології та кафедри загальної та регіональної географії університету;

- заповнену Анкету керівника НДЛ (Додаток 1 Положення про науково-дослідну лабораторію СумДПУ імені А. С. Макаренка (нова редакція) від 30.09.2024 р.);

- паспорт НДЛ (Додаток 2 Положення про науково-дослідну лабораторію СумДПУ імені А. С. Макаренка (нова редакція) від 30.09.2024 р.).

10.4. Положення набуває чинності з наступного дня після його затвердження наказом ректора, якщо інше не передбачено тим же наказом.

10.5. Реорганізація та ліквідація НДЛ відбувається за наказом ректора на підставі рішення вченої ради університету, умовами яких можуть бути подання керівника НДЛ, кафедри біології та методики навчання біології, кафедри загальної та регіональної географії чи проректора з науково-педагогічної (наукової) роботи.